

Bài 38. ĐA DẠNG SINH HỌC

KẾT HỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

I MỤC TIÊU

Sau bài học, HS sẽ:

- Nêu được khái niệm đa dạng sinh học.
- Trình bày được vai trò của đa dạng sinh học trong tự nhiên và với con người.
- Trình bày được nguyên nhân gây suy giảm đa dạng sinh học.
- Đề xuất và thực hiện các biện pháp bảo vệ đa dạng sinh học.

II CHUẨN BỊ

- Các tranh, ảnh về các loài sinh vật, hệ sinh thái.
- Các tranh, ảnh về các sản phẩm có nguồn gốc từ đa dạng sinh học.

- Các tranh, ảnh về các nguyên nhân gây suy giảm đa dạng sinh học.
- Các tranh, ảnh về các biện pháp bảo vệ đa dạng sinh học.
- Thiết bị để chiếu các tranh, ảnh.

III THÔNG TIN BỔ SUNG

Đa dạng sinh học được thể hiện qua nhiều cấp độ: “Đa dạng sinh học là sự phong phú về số lượng các loài sinh vật, số lượng gen chứa đựng trong các loài và số lượng các hệ sinh thái trong tự nhiên”. Tuy nhiên, với mức độ nhận thức của HS lớp 6, khái niệm đưa ra trong SGK chỉ đề cập ở cấp độ loài để HS dễ dàng hình dung được đa dạng sinh học là gì. Trong quá trình giảng dạy, GV có thể giới thiệu thêm sự đa dạng ở cấp độ gen và đa dạng hệ sinh thái (sử dụng hình ảnh các hệ sinh thái khác nhau).

IV GỢI Ý TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY, HỌC

Hoạt động 1. KHỞI ĐỘNG

Dẫn dắt câu chuyện về sự tồn tại của con người là dựa vào đa dạng sinh vật. Loài người từ khi hình thành đã biết săn bắn, hái lượm để tồn tại và phát triển. Cho đến nay, đa dạng sinh học hằng ngày vẫn cung cấp cho con người từ các bữa ăn cho tới quần áo để mặc. Nếu không có sự tồn tại của các loài sinh vật khác, chắc chắn con người không thể tồn tại.

Giới thiệu thông tin về sự tồn tại của con người dựa vào đa dạng sinh vật. Đưa ra câu hỏi khởi động để HS trả lời.

GV chưa cần đánh giá, bình luận về ý kiến của HS, GV để các em hoàn toàn thoải mái trong việc bộc lộ ý kiến của mình, kể cả ý kiến chưa đúng.

Hoạt động 2. HƯỚNG DẪN HỌC SINH VỀ KHÁI NIỆM ĐA DẠNG SINH HỌC

Hướng dẫn HS hình thành khái niệm đa dạng sinh học, sử dụng các ví dụ thực tế như: cánh đồng lúa, ao, khu rừng,...

- GV sử dụng Hình 38.1 và Hình 38.2. Có thể cho HS quan sát thêm hình vẽ khu rừng, cánh đồng,.... Thông qua các hình đó, yêu cầu HS đưa ra được khái niệm đa dạng sinh học.

– GV giới thiệu thêm thông tin đa dạng sinh học còn được thể hiện ở đa dạng gen và đa dạng hệ sinh thái.

HS kể tên các loài thực vật, động vật; sự phong phú số lượng loài chính là đa dạng loài.

Hoạt động 3. TÌM HIỂU VỀ VAI TRÒ CỦA ĐA DẠNG SINH HỌC ĐỐI VỚI TỰ NHIÊN

Hướng dẫn HS nhận biết được vai trò của đa dạng sinh học đối với tự nhiên thông qua nội dung và hình trong SGK.

GV có thể tổ chức dạy học theo tiến trình:

– Cho HS tự đọc SGK mục II.1, trình bày ngắn gọn các vai trò của đa dạng sinh học đối với tự nhiên.

– HS trả lời câu hỏi ở mục II.1 trong SGK.

Hoạt động 4. TÌM HIỂU VỀ VAI TRÒ CỦA ĐA DẠNG SINH HỌC ĐỐI VỚI CON NGƯỜI

Hướng dẫn HS tìm tòi, khám phá về vai trò của đa dạng sinh học đối với con người thông qua tranh, ảnh và liên hệ thực tế các sản phẩm sử dụng hằng ngày có nguồn gốc từ động vật, thực vật, vi sinh vật.

GV có thể tổ chức hoạt động này theo gợi ý:

– Chia lớp thành các nhóm nhỏ (3 – 5 HS), các nhóm tìm hiểu thông tin trong SGK. Mỗi nhóm đưa ra các vai trò của đa dạng sinh học đối với con người và ví dụ ở mỗi vai trò.

– Các nhóm trình bày lên bảng, GV nhận xét và tổng hợp lại các nội dung chính.

Hoạt động 5. TÌM HIỂU VỀ NGUYÊN NHÂN GÂY SUY GIẢM ĐA DẠNG SINH HỌC VÀ HẬU QUẢ

Hướng dẫn HS tìm hiểu nguyên nhân gây suy giảm đa dạng sinh học và hậu quả thông qua việc HS đọc SGK, quan sát hình và trả lời các câu hỏi.

– GV tổ chức cho HS đọc SGK và nêu tình trạng đa dạng sinh học hiện nay và trả lời câu hỏi mục III.1 trong SGK.

– Yêu cầu HS trình bày hậu quả của việc suy giảm đa dạng sinh học thông qua việc trả lời câu hỏi ở mục III.2 trong SGK.

1. Các nguyên nhân gây suy giảm đa dạng sinh học: (B)

Nguyên nhân tự nhiên: cháy rừng, núi lửa.

Do con người: phá rừng; phun thuốc trừ sâu, diệt cỏ; săn bắt động vật hoang dã.

Nguyên nhân chính gây suy giảm đa dạng sinh học là do con người, con người tác động nhiều và liên tiếp vào môi trường và vào đa dạng sinh học. (H)

Phá rừng làm mất lượng lớn các loài sinh vật dẫn đến các hậu quả: động vật hoang dã mất đi nơi ở và nguồn thức ăn dẫn đến không tồn tại được; con người mất đi một nguồn cung cấp lương thực, thực phẩm, cây gỗ phục vụ cho hoạt động sản xuất; giảm đa dạng nguồn gen; tăng nguy cơ sạt lở, lũ lụt,...

2. Các hoạt động gây suy giảm đa dạng sinh học của con người: đốt rừng, khai thác quá mức sinh vật,... (B)

Hoạt động 6. TÌM HIỂU CÁC BIỆN PHÁP BẢO VỆ ĐA DẠNG SINH HỌC

Hướng dẫn HS đưa ra được các biện pháp bảo vệ đa dạng sinh học dựa trên chính nguyên nhân gây suy giảm đa dạng sinh học.

– HS quan sát Hình 38.9 kết hợp với kiến thức về các nguyên nhân gây suy giảm đa dạng sinh học để đưa ra các biện pháp bảo vệ đa dạng sinh học.

– GV yêu cầu HS thực hiện hoạt động trong SGK.

1. Các biện pháp bảo vệ đa dạng sinh học: bảo vệ rừng, trồng rừng, xây dựng vườn quốc gia và khu bảo tồn, bảo vệ động vật hoang dã,...

2. HS tìm hiểu về các Luật Bảo vệ môi trường, Luật Đa dạng sinh học,... tuyên truyền cho mọi người và cùng thực hiện.

Liên quan đến bài học này có rất nhiều các thông tin được cập nhật hằng ngày trên các phương tiện thông tin đại chúng, do vậy GV có thể cập nhật các thông tin liên quan để giới thiệu cho HS. Điều đó giúp cho HS dễ hiểu và thấy được ý nghĩa thực tế của bài học.

V GỢI Ý KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ

GV có thể đánh giá kết quả học tập của HS dựa trên việc đánh giá các câu trả lời của HS ở các câu hỏi và hoạt động trong bài.